Haderslev

Aabenraa

Tønder

Sønderborg

Flensborg

Slesvig

DANSK CENTRALBIBLIOTEK
FOR SYDSLESVIG

læs mere på

www.ordfranord.dk

Jón Kalman Stefánsson

Mette Kathrine Jensen Stærk

Håkan Nesser

Kim Leine

Dorthe Nors

ORD FRA NORD

Litteraturfest i grænselandet

18.-21. SEPTEMBER 2019

Velkommen til OrdFraNord. Litteraturfest i grænselandet

”OrdFraNord. Litteraturfest i grænselandet” er en litteraturevent i det dansk-tyske grænseland. Her kan du møde nordiske forfattere på udvalgte biblioteker - både nord og syd for grænsen. I år får OrdFraNord besøg af islandske Jón Kalman Stefánsson, danske Kim Leine, svenske Håkan Nesser og danske Dorthe Nors samt musikeren Mette Kathrine.

Sin helt egen

OrdFraNord har sin helt egen form. Det er en lille festival, hvor forfatterne turnerer i det sønderjyske og det sydslesvigske område. De er indkvarteret i Flensborg, hvor de blandt andet oplever en byrundtur med en af Dansk Centralbibliotek for Sydslesvigs historikere som guide.

10 år med nordisk litteratur

OrdFraNord afholdes for tiende gang og hed tidligere litteraturfest.nu. Anette Jensen, daværende leder af Nordisk Informationskontor, fik idéen, som Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig straks var med på. Efter den første ”prøve” i 2009 stod det klart, at vi ville fortsætte.
OrdFraNord afholdes i år i et samarbejde mellem Aabenraa Bibliotekerne, Haderslev Bibliotekerne, Biblioteket Sønderborg, Verband Deutscher Büchereien Nordschleswig, Nordisk Info og Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig.
På Flensborg Bibliotek kan man i perioden ligeledes opleve en nordisk kunstudstilling arrangeret af Sydslesvigs danske Kunstforening, Nordisk Info og Foreningen Norden.
”OrdFraNord. Litteraturfest i grænselandet” er støttet af Rislum Fonden.

Herzlich willkommen bei OrdFraNord. Das Literaturfestival im Grenzland

”OrdFraNord. Das Literaturfestival im Grenzland” ist ein Literaturevent im deutsch-dänischen Grenzland. Wir freuen uns wie jedes Jahr auf Autoren aus den nordischen Ländern, die in verschiedenen Bibliotheken – sowohl nördlich als auch südlich der Grenze – ihre neuesten Bücher vorstellen werden. Dieses Jahr sind Jón Kalman Stefánsson aus Island, Kim Leine aus Dänemark, Håkon Nesser aus Schweden und Dorthe Nors aus Dänemark sowie die Musikerin Mette Kathrine zu Gast.

Etwas ganz Eigenes

OrdFraNord hat seine ganz eigene Form. Es ist ein kleines Festival, auf dem Autoren im deutsch-dänischen Grenzgebiet unterwegs sind. Sie werden in Flensburg wohnen, wo sie u. a. eine Stadtführung mit einem Historiker der Schleswigschen Sammlung haben werden.

10 Jahre mit nordischer Literatur

OrdFraNord findet dieses Jahr zum 10. Mal statt und hieß früher litteraturfest.nu. Die damalige Leiterin des Nordischen Informationskontors, Anette Jensen, hatte die Idee und unsere Bibliothek war sofort davon begeistert. Bereits 2009 starteten wir einen Test und nach der ersten ”Probe” stand fest, dass wir fortfahren wollten.
OrdFraNord findet dieses Jahr in Zusammenarbeit mit Aabenraa Bibliotekerne, Haderslev Bibliotekerne, Biblioteket Sønderborg, Verband Deutscher Büchereien Nordschleswig, Nordisk Info und Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig statt.
In der Flensborg Bibliotek wird in dieser Zeit eine nordische Kunstausstellung gezeigt. Sie ist vom Sydslesvigs danske Kunstforening, Nordisk Info und Foreningen Norden zusammengestellt.
„OrdFraNord. Das Literaturfestival im Grenzland“ wird vom Rislum Fonden unterstützt.

God fornøjelse / Viel Vergnügen
Lene Lund, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

Indholdsfortegnelse

Kunstudstilling: Nordisk Kunst Nu 3
Jón Kalman Stefánsson 4
Kim Leine 8
Kim Leine auf deutsch 12
Musik: Mette Kathrine Jensen Stærk 13
Håkan Nesser 14
Dorthe Nors 18
Film for børn: Ternet Ninja 22
Programoversigt 23

DANSK CENTRALBIBLIOTEK FOR SYDSLESVIG
Biblioteket Sønderborg
Verband Deutscher Büchereien Nordschleswig
ABCDEFGHIJKLM HADERSLEVNOP BIBLIOTEKERNE QRSTUVXYZÆØÅ
Aabenraa Bibliotekerne
FORENINGEN NORDEN
SYDSLESVIGS DANSKE KUNSTFORENING
NISS | Nordisk Info Sønderjylland/Sydslesvig
RISLUM FONDEN

Nordisk Kunst Nu

Foreningen Norden fylder 100 år i 2019. Det markeres med en kunstudstilling med én kunstner fra hvert af de nordiske lande — Finland, Island, Sverige, Norge og Danmark.

Kunstnerne er:
Sverige: **Yvonne Swahn**, maleri
Norge: **Borghild Rudfjord Unneland**, installation
Island: **Olöf Einarsdóttir**, textil
Finland: **Eeva Hannula**, foto
Danmark: **Vibeke Nørgaard Rønsbo**, skulptur

Åbning torsdag den 5. september 2019 kl. 19:00.

Åbningstalen holdes af tidligere leder af Nordisk Informationskontor, Anette Jensen, nu sognepræst ved Løjt Kirke ved Aabenraa. Der vil være hilsner ved repræsentanter for det nordiske samarbejde, og alle kunstnere vil være tilstede.

Udstillingen kan ses fra 6. september til og med lørdag den 19. oktober 2018
Man-fre 11:00-17:00, lør: 10:00-14:00

Arrangeret af Sydslesvigs danske Kunstforening, Foreningen Norden i Sydslesvig og NISS — Nordisk Info i Sønderjylland/Sydslesvig.

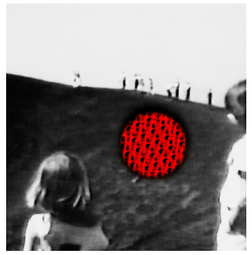
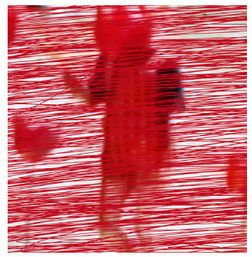

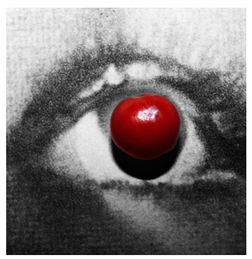

Carsten Jensen, forfatter og debattør, har skrevet følgende om Jón Kalman Stefánsson: "Jeg anser ham slet og ret for en af verdens bedste nulevende forfattere. Med baggrund i den enestående islandske fortælletradition forener han en unik sans for en hård natur med en lige så stor åbenhed over for det bløde i menneskesindet." (Facebook-opslag, 22. august 2018)

Jón Kalman Stefánsson er født i Reykjavik (1963) og boede der til han var 12 år. Herefter flyttede han til Keflavik, inden han i 1986 flyttede tilbage til Reykjavik efter studentereksamenen. I årene 1975-82 arbejdede han i et slagterhus, i fiskeindustrien, som murer og som politimand i lufthavnen i Keflavik. Fra 1986 og frem til 1991 studerede Jón Kalman litteratur på Islands Universitet. Samtidig fik han i 1988 sin debut med digtsamlingen *Með byssuleyfi á eilífðina. Höfundur.* Han har undervist i litteratur, arbejdet som bibliotekar og har han i en årrække skrevet artikler og kritik for avisen Morgunblaðið. Siden 2000 har han været fuldtidsforfatter. I perioden 1992-95 boede han i København.

Poesi og livets mening

Jón Kalman Stefánsson er en af Islands store forfattere. Han har en særlig stil, hvor prosa, poesi og filosofi krydres med magiske hændelser. Han debuterede på dansk i 2009 med *Sommerlys, og så kommer natten*, som er skæbnefortællinger om nogle af menneskene i en lille by på Islands vestkyst, om deres drømme, længsler, lidenskaber og laster.

Året efter udkom *Himmerige og helvede*, som er første del af trilogien om Drengen. Drengen og Bardur er en del af et lille fiskerkollektiv. De skal på havet, der en varslet storm. Bardur er så optaget af at læse i Miltons *Det tabte paradis*, at han glemmer sin skindanorak. Efter timer på ishavet bliver Bardur så afkølet, at han til sidst dør i Drengens arme med Miltons ord på sine blåfrosne læber: "Intet er mig skønt uden dig."

De følgende år udkom *Englenes sorg* og *Menneskets hjerte*. I serien følges Drengen, der er optaget af digtning og lærdom, noget atypisk for en mand på den tid. Jón Kalman Stefánsson beskriver gennem de tre romaner poetisk, humoristisk og tidløst den forældreløse drengs prøvelser.

Læsernes oplevelser falder helt i tråd med forfatterens intentioner: "Man kan sætte alt ind i en roman, der er som et stort hus. Mine romaner skal have mange værelser, så der er plads til mange forskellige ting, men især musik og poesi. For jeg søger altid efter livets mening, meningen med døden og Gud. Man kan ikke finde de svar, men den bedste måde til at finde det, man ikke kan finde, er at bruge poesien i sproget," fortalte Jón Kalman til Daniel Øhrstrøm, Kristeligt Dagblad, 28. August 2018.

Fortællingen i centrum

Jón Kalman Stefánsson har modtaget flere litteraturpriser: Den islandske litteraturpris, 2005. Islandske boghandleres pris 2007, 2009 og 2011. Per Olov Enquists Pris, 2011. Fire gange har han været indstillet til Nordisk Råds Litteraturpris, senest i 2015 for romanen *Fisk har ingen fødder*, der fortæller den islandske historie gennem tre generationer i det 20. århundrede - med et samfundskritisk syn på den nyeste tid.

For Jón Kalman er teksten og fortællingen dog vigtigere end priser: "Det er fint, hvis man er heldig at vinde priser, men det ændrer ikke noget. Jeg glemmer alt om priser, kritik og læsere, når jeg sidder og skriver. Da forsvinder alt. Det eneste som gælder, er at sætte alt du har i det, du skriver. At skrive er en lang, konstant og svær kamp, hvor tvivlen er din bedste ven og største fjende". Udtalt i forbindelse med et besøg på Roskilde Bibliotek.

Seneste udgivelser er *Nogenlunde på størrelse med universet* (2017) og *Historien om Asta: hvor går man hen hvis der ingen vej er ud af verden?* (2018).

Onsdag
18. september
19:00
Biblioteket Sønderborg | Entré: DKK 50,-

Torsdag
19. september
19:00
Interview ved Anette Jensen cand.theol., sognepræst og tidl. leder af Nordisk Informationskontor i Flensborg.

Aabenraa Bibliotek | Entré: DKK 50,-

Fredag
20. september
17:00
Sammen med Dorthe Nors. Interview ved Anette Jensen cand.theol., sognepræst og tidl. leder af Nordisk Informationskontor i Flensborg. Tilmelding senest 18.09.2019 a.h.t. spisning.

Flensborg Bibliotek | Entré: € 15,- inkl. musik & suppe

Foto: Einar Falur Ingólfsson

Jón Kalman Stefánsson

De seneste udgivelser

Nogenlunde på størrelse med universet

Batzer & Co, 2017

Ari, en islandsk forfatter og forlægger, vender hjem til Keflavik for at se sin far, der ligger for døden. Det bliver et møde med fortiden, med barndommen og ungdomsårene, med moren som døde, faren som drak, de gamle venner og konen han forlod.

En historie om brændende lidenskab og forbudt kærlighed, om vold, sorg og svigt. Romanen er en selvstændig fortsættelse af *Fisk har ingen fødder*.

Historien om Asta: hvor går man hen hvis der ingen vej er ud af verden?

Batzer & Co, 2018

Asta fødes i Reykjavik som af barn af den smukke Helga og den ti år ældre Sigvaldi. Helga er besat af erotik og forlader familien, og Asta vokser op hos en plejemor. Men da hun brækker næsen på skolens mest populære fyr, sendes hun på sommerophold på vestlandet hvor hun møder Josef. Han bliver starten på Astas omtumlede kærlighedsliv. Historien fortælles gennem en alvidende fortæller, breve fra den ældre Asta til en mistet kæreste, og gennem Sigvaldi der ligger på et fortov og tænker tilbage på sit liv efter at være faldet ned af en stige.

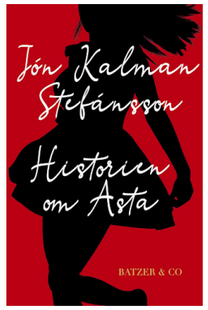

Anmelderne skrev om Nogenlunde på størrelse med universet og Historien om Asta

”Blandt de mange glæder ved at læse Jón Kalman Stefánsson er hans evne til at beskrive situationer, der er genkendelige, men som samtidig bærer på en dybere sandhed om det at være menneske.
Livsvisdom, hedder det med et lidt fesent ord. Men det ER altså dét, man gang på gang møder i islændingens romaner, der stort set kun består af højdepunkter, og hvor jeg personligt holder mest af »Sommerlys, og så kommer natten« og »Fisk har ingen fødder«. Titlerne peger også på Stefánssons slægtskab med poesien.”

Jeppe Krogsgaard Christensen | 19.09.2018 | Berlingske

”Temaet er klassisk, og i Jón Kalman Stefánssons hænder bliver det en svimlende godt fortalt historie om en familie, der splittes på grund af morens erotiske rastløshed. Handlingen kan ikke genfortælles fyldestgørende, dertil er der for mange lag og skiftende smertepunkter.
I det hele taget er den på sin vis bedrøvelige historie om Asta og hendes underskønne mors kamp med drifterne brolagt med spids humor og samfundsvinkler, der gør romanen til en af årets bedste fangster fra Nordatlanten. Læs Jón Kalman Stefánsson og bliv fortryllet af sproget og den skiftevis legesyge og alvorlige kærlighedshistorie.”

Birte Weiss | 10.08.2018 | Weekendavisen

”Jón Kalman Stefánsson kan beskrive sind formørket af begær og vrede, så man forstår, hvorfor velmenende mennesker opfører sig som røvhuller.”

Marie Louise Kjølbye | 14.09.2018 | Information

”Hvert år er der måske kun en enkelt nordisk roman, der rager op over alle de andre og sætter barren. Der kunne stå Jón Kalman Stefánsson: Nogenlunde på størrelse med universet på det ene værk. For netop det er det: nogenlunde på størrelse med universet.
Islandske Jón Kalman Stefánsson (f. 1963) er William Heinesens metafysiske lillebror. Lige så poetisk og livssprudlende, lige så jordfast og svævende. Men Stefánsson har en større desperation, et højere råb efter mening. Og den, der råber højt nok, får tilsyneladende svar.”

Liselotte Wiemer | 03.032017 | Weekendavisen
Om ”Nogenlunde på størrelse med universet”

Poesi kan flytte bjerge og bremse tiden

Uddrag af interview med Jón Kalman Stefánsson af journalist Daniel Øhrstrøm.
Gengivet med tilladelse fra Kristeligt Dagblad. Bragt i avisen 28. August 2018.

”Men poesien er i virkeligheden den bedste mindfulness, der findes. For når man læser en god roman, kan den bremse tiden. Mens man læser et godt digt eller en god roman, så sidder man med sig selv og bliver konfronteret med følelser, som man ellers skjuler, fordi man dybest set kigger i sig selv, når man kigger ind i en tekst, der minder en om de skjulte sider i en selv. Det er måske det vigtigste ved bøger, at de kan bremse tiden, så man kan mærke sig selv. Alle mine bøger handler om tid. For jeg er meget optaget af, hvad tiden gør, og hvad tiden er. Tiden er både liv og død. Tiden giver os hele tiden mere tid, men 'han' tager den også. Han kommer med liv, men fører også døden med sig. Og når han har gået igennem os, er vi døde,” siger Jón Kalman Stefánsson, der synes, at man skal bruge tiden på at forstå den tid, der er gået: ”Man kommer ingen vegne, hvis man ikke kender fortiden. Jeg synes derfor, at det er en decideret pligt at kende sin egen fortid og dernæst sit lands og sin verdens fortid, for så kan man se, når historien gentager sig. Det er derfor, at nogle med rette ser det som et advarselstegn, at Donald Trump er blevet valgt som præsident, og politikere med nemme løsninger har vind i sejlene overalt. For det er nemmere at lyve over for folk, der ikke kender deres historie. Og historien viser, at folk med nemme løsninger er farlige,” siger Jón Kalman Stefánsson, der dog først og fremmest mener, at man skal huske fortiden for at se sit eget mørke i øjnene.

Et sted i romanen skriver han også, at ”man ser sig selv i øjnene, når man skriver”. Og Jón Kalman Stefánsson har også brugt sin egen svære barndom som inspiration til sit forfatterskab, ligesom hans mosters liv har inspireret til fortællingen om Asta, der hele tiden skærer sig på (kærligheds)-livet. Og i romanen dør Astas søster også tidligt - ligesom Jón Kalman Stefánssons egen mor gjorde: ”Man går vild i bogen, hvis man tror, at man kan overføre hele min historie til fiktionen. Sommetider har nogle af mine læsere forsøgt at følge i fodsporet på de fjelde, jeg skriver om. Men dem sætter jeg også, som jeg vil, så det passer ind i min fortælling. Jeg bruger kun det, jeg vil fra virkeligheden,” siger den islandske forfatter, der dog gerne erkender, at barndommen også har formet en del af forfatterskabet.

”Det er klart, at det følger en hele livet, hvis man som jeg er vokset op i et alkoholisk og kaotisk miljø. Men det kan også være positivt, fordi man ved, hvad man ikke skal gøre, og som forfatter har det været en gave at kunne hente historier op af min barndoms tåge hele tiden,” siger Jón Kalman Stefánsson, der ikke kun har tiden som hovedtema i mange af sine romaner, men især forholdet mellem lys og mørke.

Og han fremkalder også sine fortællinger i mørket, forklarer han. ”Jeg skriver ofte om mennesker i modvind, for det er i modvind og mørke, at folks karaktertræk lyser klarest op, ligesom man bedst kan se månen i mørket. Man ser dybest ind i mennesker, når de er i vanskeligheder. Og måske forstår man også først sig selv, når man kommer i alvorlig modvind. For livets kriser viser vores karakter.”

Hvornår har du selv været i modvind?

”Hver gang jeg skriver. Det er en evig kamp for mig. Men min mors død har også farvet mit liv. Jeg var seks år gammel, da hun døde af kræft. Det kommer jeg aldrig over, og det er måske også en af forklaringerne på, at jeg skriver så meget om døden, for måske vil jeg gerne forstå døden. Han tager jo alt fra os. Og jeg vil gerne vide, hvor han sætter det,” siger Jón Kalman Stefánsson, som dog ikke ved, hvad han skal tro på: ”Nogle dage tænker jeg, at de døde bebor et andet univers. Andre gange tror jeg, at de er helt væk. Men man vil jo ikke tro på, at de døde forsvinder helt. Og jeg tror, at det delvist er årsagen til, at jeg skriver. At skrive fiktion er det modsatte af videnskab. En videnskabsmand skriver om det, han ved. Jeg skriver om det, jeg ikke ved noget om. Men gennem poesien kan man indimellem føle, at man rører evigheden nok til at bremse tiden en smule. Måske er det derfor, jeg skriver. Jeg prøver at stoppe tiden og dermed døden med poesi.”

Læs hele interviewet her: www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/poesi-kan-flytte-bjerge-og-bremse-tiden

Andre udgivelser

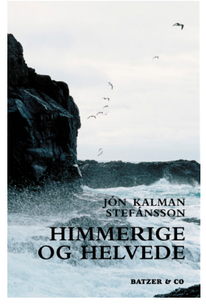

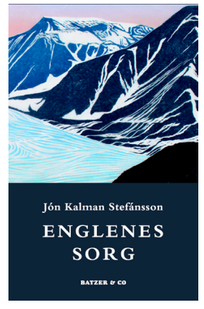

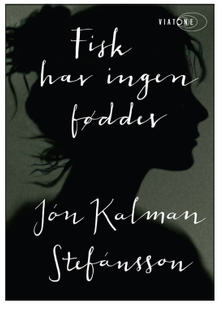

Kim Leine tog turen fra Norge til Danmark og videre til Grønland. Det blev både hans undergang og genfødsel. Grønland præger forfatterskabet og Leine betragter Grønland, som en ekskæreste, han stadig elsker og ikke kan slippe. Hans bøger er oversat til adskillige sprog, og han har modtaget flere priser, senest Kronprinsparrets Kulturpris 2018 og Søren Gyldendal Prisen 2019.

Kim Leine (1961) er opvokset som en del af Jehovas Vidner i en lille bygd i Norge. Dem brød han med, da han som 17-årig i nattens mulm og mørke flygtede til København, hvor hans far boede. Kim boede fem år hos sin far. Faren misbrugte Kim. Det tog ham et års tid at se, at faderens handlinger ikke var i orden. Da fik han det stoppet.

Efter gymnasiet tog Leine en uddannelse som sygeplejerske og fik arbejde i Nuuk, som han flyttede til med sin familie. Det blev sammenlagt til 15 år i Nuuk og forskellige steder på Grønlands østkyst. Her levede Leine et udsvævende liv med en lang række affærer, alkohol samt misbrug af morfin, som han havde adgang til på sygehuset. I 2004 kom han ud af misbruget og flyttede til Danmark, hvor han i 2007 debuterede med den anmelderroste erindringsroman, *Kalak*, som er en barsk skildring af hans opvækst og siden nedtur i Grønland. Nedturen blev et vendepunkt. Da han endelig kunne sætte ord på det, han havde oplevet, ophørte misbruget og flugten, og han kom videre i sit liv. Den rastløshed, som før gjorde ham destruktiv, tøjler han ved at skrive

Gennembrud med Profeterne i Evighedsfjorden

Siden debuten har han skrevet romanen *Valdemars dag* (2008), med udgangspunkt i sin farfars mord på sin konens elsker den 15. juni 1938. I 2009, *Tunu*, hvor livet følges i og omkring bygden gennem et år. *Profeterne i Evighedsfjorden* fortæller om den norsk fødte Morten Falck, der i slutningen af 1700-tallet bliver præst i København, rejser til Grønland og går i hundene. Romanen er inspireret af virkelige hændelser. Romanen udkom i 2012 og begejstrede både læsere og anmeldere, og han modtog Nordisk Råds Litteraturpris, Politikens Litteraturpris, Weekendavisens Litteraturpris, DR Romanprisen og De Gyldne Laurbær.

Rød mand/Sort mand (2018) er en selvstændig efterfølger.

Interessen for historie

”Skal jeg være helt ærlig, så er jeg sgu ikke specielt interesseret i historie. Jeg bruger snarere den historiske ramme som en verfremdungseffekt til at fortælle om nogle temaer, vi også kender fra vores egen tid. Angst, had, religion, undertrykkelse, men selvfølgelig også de mere opmuntrende sider af tilværelsen. Det er en måde at vise et menneskeligt slægtskab, der har eksisteret til alle tider,” fortalte Kim Leine til Weekendavisens Adam Holm i marts 2018.

Finland og retur til Grønland

Leine skrev filmmanuskript til dokumentarfilmen *Springet* om Peter Gudmes deltagelse i den finske borgerkrig. I forlængelse deraf skrev forfatteren *Afgrunden* (2015) om de danske tvillingebrødre Kaj og Ib, der deltager i den finske borgerkrig i 1918 og deres historier op gennem mellemkrigstiden og modstandskampen under 2. verdenskrig.

I *De søvnløse* fra 2016 er Leine tilbage til Grønland.

Dansk standard undervejs

Kim Leine forstår at fortælle stærke historier i et intenst sprog, og den næste roman, *Dansk standard*, er skrevet og udkommer til efteråret.

Tegneserie og sang

Ud over romanerne har Leine lavet tegneserien *Trojka bind 1: Skarabæens time* sammen med tegneren Søren Mosdal. Han har skrevet den fællesnordiske sang, *Nordika*, samt børnebøgerne *Drengen der drog nordpå med sin far for at finde julemanden*, *Skovpigen Skærv* og *Pigen der kunne tale med hunde*.

Leine skriver endvidere klummer om kultur, eksistens og ånd i Kristeligt Dagblad.

Torsdag
19. september
19:00

Interview ved Büchereidirektorin Claudia Knauer.

Deutsche Bücherei Tondern | Entré: DKK 50,-

Fredag
20. september
17:00

Sammen med Håkan Nesser. Køb billet senest onsdag den 18. september.

Biblioteket Sønderborg, Multikulturhuset | Entré: DKK 130,- inkl. let traktement

Lørdag
21. september
14:00

Sammen med Håkan Nesser. Interview ved Ivy York Möller-Christensen,
professor på Europa-Universität Flensburg, hvor hun underviser i dansk litteratur.

Flensborg Bibliotek | Entré: €10,- inkl. kaffe & kage

Foto: Robin Skjoldborg

Kim Leine

De seneste udgivelser

Rød mand/Sort mand

Gyldendal, 2018

En fortælling om koloniseringen af Grønland i 1728, om præsten Hans Egede og åndemaneren Aappaluttoq, om vældige naturkræfter, død, druk og ondskab, om mødet mellem to kulturer, om fædre og sønner, og to mænd, der kæmper om en drengs sjæl og om de djævle, der driver os mod døden og fortabelsen eller forklarelsen.
En selvstændig fortsættelse af *Profeterne i Evighedsfjorden*.

De søvnløse

Gyldendal, 2016

Op- og nedture, menneskeskæbner og den allestedsnærværende natur fortalt over et sommerdøgn i den lille østgrønlandske bygd, Tasiilaq. Her følges hverdagen på bygdens sygehus for eksempel den skizofrene Sivert, den kræftramte Carina, overlægen Gordon og hans hemmelige elskerinde, den tyske patient samt tolken Henriette med gennemsigtig undertrøje. Året er 2025 og krigen raser i Europa.

Anmelderne om Rød mand/Sort mand og De søvnløse

> Men egentlig består Rød mand/ Sort mand udelukkende af højdepunkter, forstået på den måde, at Leine har sat fortætningsevne og sprogkraft ind på så intenst som muligt at skildre konfrontationerne mellem danskere og grønlændere, kristne og folk med en anden tro - som måske slet ikke var en virkelig religion, men bare en måde, hvorpå de indfødte forholdt sig til en krævende natur og en uforudsigelig tilværelse.
> Så godt som hver eneste scene rummer de nævnte grundingredienser, men føjer dertil flere, ikke mindst seksualitet, magtbegær, selvhad og had, som detonerer dramatisk. Men samtidig opleves romanen også som en original leg med historieromanen som genre.
> Af Kim Leines roman bliver man behørigt belært og overdådigt underholdt, men primært suget ind til nogle af menneskelivets basale spørgsmål: Hvorfor skal vi lide som Job, hvorfor skal vi ligesom Abraham ofre den, som vi elsker højest? Hvorfor kan vi ikke finde ud af at leve i fred og samdrægtighed med hinanden, uanset hvad vi tror på? Og hvorfor skal vi konstant konvertere svaghederne hos os selv til mangler og fejl ved den anden?

Erik Skyum-Nielsen | 02.03.2018 | Information

> Rød mand/Sort mand oser, damper, stinker og larmer, så det er en fryd. Så meget frygt og fortræd, så meget tro og tvivl, så meget sjæl og skæbne. Det er vildt og vildt godt - men om det er troværdigt? Tja, tjo, måske, næppe. I efterskriften sætter Kim Leine skel mellem faghistorikernes historieskrivning og romanforfatternes historiefortælling. Det er, skriver han, magisteren over for magikeren.

Klaus Rothstein | 02.03.2018 | Weekendavisen

> En formidabel roman med stort potentiale. Sprogligt er den i top, og de forskellige synsvinkler og detaljerede beskrivelser af dagligdagen holder fortællingen overbevisende og levende hele vejen.

Lone Krøgh | lektør DBC

> En storslået, sanselig og meget velfortalt historie om det ulykkelige møde mellem den grønlandske og danske kultur. Kim Leine har leveret endnu et pragtværk.

Anne Grete Jacobsen | Litteratursiden.dk

> Når jeg som læser alligevel måtte hengive mig uforbeholdent til hans hospitalsroman, hænger det sammen med hans suverænitet som kompositør og beretter.
> Over 20 forskellige figurer bærer på skift fortællesynsvinklen og farver mere eller mindre diskret tredjepersons fremstillingen med deres fornemmelser og følelser og fortolkninger. Nogle af dem er fremme ofte, som portøren Ejnar og hans kræftsyge kone Carina, eller som den danske sygeplejerske Rikke og hendes mand, lægen Gordon. Andre føjes blot en enkelt gang eller to ind i kæde-kompositionen, hvis princip tydeligvis har været, at samtlige bratte synsvinkelskift skulle motiveres i en kontakt, en levende forbindelse mellem mennesker. Denne teknik er mesterligt gennemført, men den bærer også et vigtigt tematisk budskab - at alle mennesker berører og bevæges og belyses af hinanden. Det er vores risiko og chance, her som dér, i 2025 såvel som lige nu.

Erik Skyum-Nielsen | 26.04.2016 | Information

Jeg slipper nok aldrig af med den sidste rest af religiøsitet

Uddrag af interview med Kim Leine af journalist Daniel Øhrstrøm. Gengivet med tilladelse fra Kristeligt Dagblad. Bragt i avisen 2. marts 2018.

”Det er her, jeg skriver det hele ud. Det er her, jeg slipper dæmonerne løs, så de kan gå hjemløse omkring i mine romaner. Som menneske har jeg måske haft et lidt hårdt liv, men som forfatter er det en gave. For jeg kan blive ved med at lukke fortiden ud i tastaturet og kanalisere min vildskab ud her, så jeg kan rejse mig og hente børn og dyrke fitness som et rutinepræget familiemenneske bagefter,” siger han roligt, mens vi sidder på kvistkontoret, der er spækket med bøger overalt.

”Tidligere var jeg afhængig af tro, sex og stoffer, men nu er jeg afhængig af at skrive, og det er nok for mig. Det andet virker også meget kedeligere. For jeg har vænnet min hjerne til at skulle sidde her og skrive, så det går lige i belønningscentret, når jeg sætter mig her,” siger han og rækker halsende tungen ud som en legesyg hundehvalp.

Men hvad har Grønlands genkristning med dig at gøre?

”Det er en historie, jeg ikke kan slippe, ligesom jeg ikke kan slippe Grønland, som jeg betragter som en ekskæreste, jeg stadig elsker. Der sidder også stadig en rest af en troende inde i mig, og den rest har jeg forsøgt at trampe på og mishandle gennem romanen for at se, om han ikke snart vil dø. Derfor mishandler jeg forskellige præster i min bog som billeder på min egen tro for at se, om de ikke snart vil give op. For jeg føler mig som ateist, jeg tror ikke på nogen gud mere, men når jeg læser om tro, kan jeg alligevel mærke, at der er noget, der automatisk fanger mig. Og det er irriterende, for jeg vil hellere læse noget naturvidenskab om kvantemekanik eller sådan noget. Men jeg slipper nok aldrig af med den sidste rest af religiøsitet.” Så du er ikke helt ateist? ”Nej, man kan også kalde det agnostiker.

Fornuftsmæssigt er jeg ikke troende, men ham den troende er alligevel derinde et eller andet sted. Han forsvinder aldrig, tror jeg.”

Men hvis man skal forstå den grønlandske vrede over kolonitiden, handler den ifølge Kim Leine først og fremmest om den umyndiggørelse, som mange grønlændere kom til at føle: ”Den grønlandsk-danske historie er fuld af paradokser.

Vi havde ikke systematisk piskning eller tvangskristning og i øvrigt måtte grønlænderne tale så meget grønlandsk, de ville. På den måde var danskerne kun milde tyranner i forhold til engelske koloniherrer andre steder i verden. Men når vreden mod os stadig kan spores i Grønland, handler det nok om, at grønlænderne har følt sig behandlet som børn - også længe efter kolonitiden. For der har været en vedvarende forventning om, at danskerne altid ville komme og rydde op efter dem. Og indtil herrnhuterne kom til landet, var der heller ikke stor villighed til at bevare inuitternes egen kultur i overgangen til kristendommen. For mødet med en ny religion bliver aldrig helt lykkelig, hvis den ikke respekterer et folks skikke.”

Kan du alligevel selv se en rigdom i religion?

”Jeg er ret uafklaret, om vi har brug for det her fjollede element i tilværelsen, altså det spirituelle. Men det tror jeg egentlig, at vi har. For mennesket er ikke kun et rationelt væsen, og derfor har vi brug for noget irrationelt i vores åndsliv. Det er ikke nok med digtekunst og den slags.

Vi har også brug for at sætte vores lid til en kraft uden for os selv, en magt, som retter opmærksomheden aktivt mod os og kan kaldes Gud. Det tror jeg, at vi har brug for.”

Læs hele interviewet her: www.kristeligt-dagblad.dk/liv-sjael/jeg-slipper-nok-aldrig-af-med-den-sidste-rest-af-religioesitet

Andre udgivelser

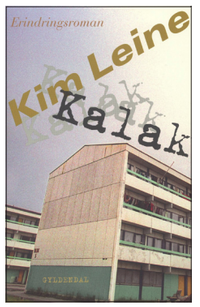

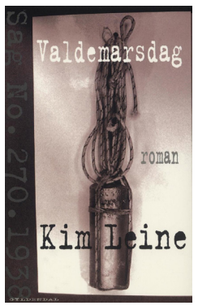

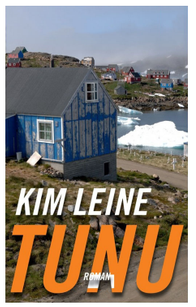

Kim Leine

Kim Leine ist von Norwegen nach Dänemark und weiter bis nach Grönland gereist. Das wurde sowohl sein Untergang als auch seine Wiederauferstehung. Insbesondere die Zeit in Grönland hatte einen großen Einfluss auf die Autorenschaft von Kim Leine. Er sieht Grönland als eine Ex-Freundin, die er immer noch liebt und nicht loslassen kann. Seine Bücher sind in vielen verschiedenen Sprachen erschienen und er ist mehrfach ausgezeichnet, zuletzt mit Kronprinsparrets Kulturpris 2018 und Søren Gyldendal Prisen 2019.

Kim Leine (geb. 1961) ist in der Religionsgemeinschaft der Zeugen Jehovas in einem kleinen Ort in Norwegen aufgewachsen. Er brach aus der Gemeinschaft aus, als er mit 17 Jahren bei Nacht und Nebel nach Kopenhagen zu seinem Vater flüchtete. Er wohnte 5 Jahre bei seinem Vater, der ihn missbrauchte. Es verging etwa ein Jahr, bis er wirklich wahrnahm, dass die Handlungen seines Vaters nicht in Ordnung waren und ausbrechen konnte.

Nach dem Abitur begann Leine eine Ausbildung als Krankenpfleger. Er bekam eine Anstellung in Nuuk und zog mit seiner Familie nach Grönland. Insgesamt verbrachten sie 15 Jahre in Nuuk und an anderen Orten an der Ostküste Grönlands. Hier lebte er ein ausschweifendes Leben mit sehr vielen Affären, Alkohol und Morphium Missbrauch. Im Krankenhaus hatte er Zugang zu dem Rauschmittel.

In 2004 gelang ihm der Entzug, und er zog nach Dänemark, wo 2007 sein sehr gelobter Erinnerungsroman *Kalak*, eine harte Schilderung seines Aufwachsens und der späteren Tiefs in Grönland, erschien. Diese Tiefs wurden zum Wendepunkt. Als er endlich das Erlebte in Worte fassen konnte, hörten der Missbrauch und die Flucht auf, und es ging aufwärts in seinem Leben. Die Rastlosigkeit, die ihn früher stark behinderte, zügelt er durch das Schreiben.

Durchbruch Ewigkeitsfjord

Kim Leine weiß starke Geschichten in einer intensiven Sprache zu erzählen und hat seit seinem Debut die Romane *Valdemars dag* (2008), *Tunu / Die Untreue der Grönländer* (2009 / 2011) sowie *Profeterne i Evighedsfjorden / Ewigkeitsfjord* (2012 / 2014) geschrieben. *Ewigkeitsfjord* begeisterte sowohl Leser und Kritiker und bekam dafür die Preise Nordisk Råds Litteraturpris, Politikens Litteraturpris, Weekendavisens Litteraturpris, DR Romanprisen und De Gyldne Laurbær. *Rød mand/Sort mand* (2018) ist ein eigenständiger Nachfolgeroman. Zum Herbst erscheint *Dansk standard*. Leine hat die Texte für Bilderbücher, eine Zeichentrickserie sowie zu dem nordischen, gemeinsames Lied, *Nordika*, geschrieben.

Bücher in Deutsch

Ewigkeitsfjord
Hanser Verlag, 2014

Ende des 18. Jahrhunderts geht Morten Falck als Missionar nach Grönland. Mit einem Satz Rousseaus auf den Lippen und mit einer Kuh im Schlepptau trifft er nach wochenlanger Seefahrt in der dänischen Kolonie ein. Hier prallen die Lebensweise der Eingeborenen und der Kolonisatoren in Eis und Finsternis gewaltsam aufeinander. Die zehn Gebote, die er predigt, wird Morten bald in vielfacher Hinsicht übertreten. Aber er gewinnt auch die Liebe einer Eskimofrau und findet völlig unerwartet eine abtrünnige Siedlergemeinschaft, die tatsächlich nach aufklärerischen Idealen lebt. Kim Leines meisterhafter Roman macht das Leben in Grönland zur damaligen Zeit mit allen Sinnen erfahrbar und erzählt zugleich eine ganz moderne Geschichte.
Übersetzt aus dem Dänischen von Ursel Allenstein

Die Untreue der Grönländer (Tunu)
Mare Verlag, 2011 und Suhrkamp Verlag, 2012

Sind Grönländer untreu? Die Bewohner der kleinen Siedlung in Ostgrönland, wo es gut acht Monate im Jahr dunkel ist, sind jedenfalls keine Kinder von Traurigkeit: Sie feiern und genießen, lieben und betrügen einander. Hierher verschlägt es den Dänen Jepser aus Kopenhagen. Völlig unvorbereitet auf das, was auf ihn zukommt, beginnt er mit seiner Arbeit als Leiter der örtlichen Krankenstation. Er behandelt alkoholisierte Tuberkulosekranke genauso wie fiebrige Kinder und zieht auch mal einen Backenzahn. Vor allem behandelt er der Reihe nach die Spielerinnen des örtlichen Fußballvereins - und erlebt mit ihnen sein blaues Wunder.
Arktische Stürme, Bären im Keller und Schüsse aus dem Dunkeln, Orgien in Salomons »Diskutek« und ein Pokalsieg der Frauenfußballmannschaft - der dänische Schriftsteller erzählt schaurig-schöne Geschichten von ausgelassenen Grönländerinnen, die es mit der Treue nicht so ernst nehmen.

Torsdag
19.
september
19:00

Interview ved Büchereidirektorin Claudia Knauer.

Deutsche Bücherei Tondern | Entré: DKK 50,-

Fornemmelser for årstider i Skandinavien

Musikalsk foredrag ved Mette Kathrine Jensen Stærk om traditioner, som Sankt Hans, majstangen og fastelavn. Men også om Allehelgen, Vølvens Spådom, vikinger og årstidens sange.

”Traditioner året rundt hjælper os med at forstå årstiderne. Det samme gælder sange og salmer. Men en sang er kun en sang, når den bliver sunget — så det skal vi også,” siger Mette Kathrine.

Musik har altid rejst uden pas, så derfor er der meget fællesnordisk - og også europæisk - folkemusik, som Mette Kathrine vil spille på sin harmonika.

Vær med til en munter, nærværende og musikalsk time i selskab med Mette Kathrine.

Om Mette Kathrine

Mette Kathrine Jensen Stærk (1980) er fortæller, udnævnt rigsspillemand og komponist. Hun har spillet harmonika siden barnsben, hvor valget stod mellem at øve sig 20 minutter om dagen ellers vaske op. Mette Kathrine er vokset op i folkemusikmiljøet og uddannet på folkemusiklinjen på Det fynske Musikkonservatorium. Hun har forsket i musikkens traditioner og gør det stadig. Med forståelsen for den danske traditionsmusik, skaber hun nye kompositioner med tråde til fortiden. Mette Kathrine spiller i visetrioen Zenobia og i spillemandsduoen Jensen & Bugge og har rejst hele verden rundt med folkemusikken.

Mette Kathrine er med på en lang række udgivelser bl.a. med Zenobia og Jensen & Bugge og sin helt egen ”Øjeblikke”.

I 2006 modtog hun en Danish Music Award for sin udgivelse med duoen Kvasir, i 2013 en Danish Music Award ærespris i traditionsmusik og i 2016 en nominering til en YAMaward for verdens bedste børnekoncert og blev nummer to i publikumsprisen.

Fredag
20.
september
17:00

Litteratur & musik. Sammen med Dorthe Nors og Jón Kalman Stefánsson.
Tilmelding senest 18.09.2019 a.h.t. spisning.

Flensborg Bibliotek | Entré: € 15,- inkl. forfattermøde & suppe

Foto: Jo Voets

Håkan Nesser

Håkan Nesser er blandt de allerbedste krimiforfattere i Norden. Han forstår at skrue et plot sammen med gode sidehistorier, så spændingen holder til sidste side. Ofte med både indlagt livsfilosofi og humor. Nesser er blevet kaldt Nordens mest velskrivende spændingsforfatter, men ofte skriver han romaner i feltet mellem roman og spændingsroman. Han har udgivet omkring 35 bøger, som er oversat til flere end 30 sprog. Han er adjunkt i svensk og engelsk og arbejdede som lærer indtil 1998, hvor han blev forfatter på fuld tid.

De første 20 år

I 2018 udkom *De venstrehåndedes forening*, hvor forfatteren viser sin interesse for mennesker og hvilke handlinger, der fører et menneske en bestemt vej. Som ofte i Nessers bøger har de første 20 leveår en afgørende rolle for livets retning. I 2019 udkom *Intrigo*, som samler nogle af Håkan Nessers kortromaner og noveller. *Intrigo* er en café i Maardam. Det er også det fælles navn på tre film, der bygger på bogen. Filmene er instrueret af Daniel Alfredson og har blandt andre Ben Kingsley og Tuva Novotny på rollelisten.

Van Veeteren og Barbarotti

Håkan Nesser debuterede i 1988 på svensk med den eksistentielle kærlighedsroman *Koreografen*. Hans gennembrud kom med serien om den småfilosoferende kommissær Van Veeteren i den fiktive nordeuropæiske by Maardam. Første bind *Det grovmaskede net* udkom i 1993. De følgende ti år skrev han seriens ti bind, som sluttede med *Sagen G*. Dernæst kom Barbarotti-kvintetten i fem bind, hvor den første, *Menneske uden hund* udkom i 2006. At forfatteren eksperimenterer med genrer ses blandt andet i 3. bind *En fortælling om hr. Roos*, hvor Barbarotti først viser sig efter 200 sider, og først der udvikler romanen sig til en krimi. Flere af bøgerne er filmatiserede.

Novak og Norton

I romanerne *Kim Novak badede aldrig ved Genesaret* og *Og Piccadilly Circus ligger ikke i Kumla* bruger forfatteren sit eget barn- og ungdomsmiljø i 1960ernes Sverige, men med et kriminalistisk omdrejningspunkt. Alene titlerne viser de unge hovedpersoners længsler. Begge romaner er omsat til film og havde biografpremiere i henholdsvis 2005 og 2014

Nesser er en dyreven og har hund, katte, heste og høns. I 2016 kom *Nortons filosofiske memoirer*, hvor forfatterens hund, Norton Kierkegaard, fortæller om sine 14 år sammen med sin ejer.

Fra New York til Gotland

Efter opvæksten i Kumla, 200 km vest for Stockholm, har Nesser boet 37 år i Uppsala, to år i New York og 4 år i London og derudover har han haft længere ophold i blandt andet Berlin. Det har resulteret i romanerne *Ormene i Carmine Street*, *Himlen over London* og *Elleve dage i Berlin*, ofte kaldet storby-trilogien. Det inspirerer forfatteren at skrive andre steder. Ny steder gør det lettere at skrive nye bøger. Nu bor forfatteren på Gotland. Han har også opholdt sig i Exmoor, hvor han skrev *Levende og døde i Winsford*, som handler om en svensk tv-vært, der har indlogeret sig i Sydengland sammen med sin hund. Manden forsvandt undervejs til England. Bogen har romanens fyldige psykologi og krimiens plotdrevne spil. For denne modtog Nesser Det Danske Kriminalakademis Rosenkrantz-pris for bedste spændingsroman i 2014, og han er den første, der har fået prisen to gange, idet han også fik den for *Skyggerne og regnen* i 2006.

Flere end ti af Håkan Nessers bøger er prisbelønnede. Han var den første forfatter, der tre gange har modtaget Det Svenske Kriminalakademis pris for bedste svenske krimi. Derudover har han fået Glasnøglen for bedste nordiske krimi og den europæiske krimipris The Ripper Award.

Onsdag
18. september
19:00

Interview ved tidligere bibliotekschef Per Månson.

Haderslev Bibliotek | DKK 75,-

Fredag
20. september
17:00

Sammen med Kim Leine. Køb billet senest onsdag den 18. september.

Biblioteket Sønderborg, Multikulturhuset | Entré: DKK 130,- inkl. let traktement

Lørdag
21. september
14:00

Sammen med Kim Leine. Interview ved Arne Mariager, journalist og anmelder bl.a. ved JydskeVestkysten.

Flensborg Bibliotek | Entré: €10,- inkl. kaffe og kage

De seneste udgivelser

De venstrehåndedes forening

Modtryk 2018

De to efterforskere Van Veeteren fra Maardam og Barbarotti fra Kymlinge mødes, da de sammen skal opklare en mordbrand med tråde mange år tilbage. De to venstrehåndede drenge, Marten og Rejmus går i samme klasse i 1950érne. Det vigtigste for læreren er, at de kan blive kureret for brugen af venstre hånd, så ved skolestart iføres de hver en korrektionshandske, så det er umuligt at bruge venstre hånd. De danner det særlige fællesskab De Venstrehåndedes Forening, hvor også Kuno og siden tvillingerne Clara og Birgitte med flere bliver indlemmet. Gruppen eksisterer indtil en grusom hændelse i teenageårene opløser gruppen. I 1991 bliver de til deres egen overraskelse inviteret til en genforeningsfest, hvorfra ingen vender tilbage. I 2012 genåbnes sagen med opgaver til både Van Veeteren og Barbarotti.

Intrigo

Modtryk 2019

Bogen samler fem af Nessers noveller og kortromaner *Rein*, *Slangeblomsten fra Samaria*, *Al information i sagen*, *Kære Agnes!* samt den nyskrevne *Tom*.
Historierne udspiller sig i den fiktive by Maardam og kredser om emner som flugt, skyld, skam, hævn og forsoning samt hemmeligheder, der kommer op til overfladen.

Anmelderne om De venstrehåndedes forening og Intrigo

Midt i det hele står en forfatter, der allerede stod der, da de andre begyndte, og som stadig rager op som en klippe i tidens flod. Svenske Håkan Nesser. Uden at være gammel er og bliver han den store nestor i nordisk krimi-litteratur. Af den paradoksale årsag, at han ikke alene skriver krimier, men også stor litteratur.
Den er strålende. Titlen udtrykker Nessers gode vane: Den er spændende og anderledes. Det er titlen på Nessers romaner sædvanligvis. Hvad kan man ellers sige om titler som "Mennesker uden hund" - "Himlen over London" - "Levende og døde i Windsford" - "Ormene på Carmine Street" eller "Kim Novak badede aldrig ved Genesaret"? Prægtige titler. Og det er "De venstrehåndedes forening" også. Og bag den anderledes titel gemmer sig også en anderledes, sprudlende og velfortalt roman. Helt som Nesser har for vane.
Historien om den kriminelle del af romanen er en historie for sig, en krimi lagt ind i en storslået roman om tid og kærlighed. Beretningen om skoletiden og de venstrehåndedes møde i klubhuset, er en herlig historie. Men en dag var skolen forbi. De venstrehåndede søgte ud i livet og et nyt liv. Indtil et brev en dag bad dem møde på et badehotel for at fejre en slags genforening. Alle mødte op. Men ingen kom hjem igen. Det er historiens bærende element. Men som læser kan man let glemme dette spændingselement. For romanen er så fængslende, og historien om "De venstrehåndedes Klub" er så farverig og så forrygende godt fortalt, at det nærmest er en smule irriterende, at den er bygget ind i en krimi.

Arne Mariager | 24.11.2018 | Avisen Danmark

Fortællingerne er indviklede, uden at konstruktionen kan siges at være søgt, snarere er disse forløb komplekse, forstandige i grundlaget og beundringsværdigt forstandigt bygget op, sjældent så skeletterne i strukturen rasler.
I de bedste af de fem historier i Intrigo fremstiller forfatteren vilkårene på en sådan måde, at læseren forskrækkeligt sagtens kan indse, at den umoralske adfærd er forståelig, ja næsten berettiget. Det er her, forfatteren bliver farlig. Og betydelig.
Intrigo er litterært på et niveau, der bør få selv inkarnerede kriminalbogsresistente til at tage lidelsen op til eftertanke.
Det har denne gæsteanmelder i genren allerede gjort efter bekendtskab med denne Nesser-bog.

Georg Metz | 29.03.2019 | Information

Når jeg som læser alligevel måtte hengive mig uforbeholdent til hans hospitalsroman, hænger det sammen med hans suverænitet som kompositør og beretter.
Over 20 forskellige figurer bærer på skift fortællesynsvinklen og farver mere eller mindre diskret tredjepersons fremstillingen med deres fornemmelser og følelser og fortolkninger. Nogle af dem er fremme ofte, som portøren Ejnar og hans kræftsyge kone Carina, eller som den danske sygeplejerske Rikke og hendes mand, lægen Gordon. Andre føjes blot en enkelt gang eller to ind i kæde-kompositionen, hvis princip tydeligvis har været, at samtlige bratte synsvinkelskift skulle motiveres i en kontakt, en levende forbindelse mellem mennesker. Denne teknik er mesterligt gennemført, men den bærer også et vigtigt tematisk budskab - at alle mennesker berører og bevæges og belyses af hinanden. Det er vores risiko og chance, her som dér, i 2025 såvel som lige nu.

Erik Skyum-Nielsen | 26.04.2016 | Information

Fortællingens flyttemand

Uddrag af interview med Håkan Nesser af journalist Tatiana Tilly. Bragt i Information 4. marts 2016 i forbindelse med udgivelsen af "Elleve dage i Berlin".

Selv værdsætter han læsningen mere end noget andet. Derfor er han bevidst om kun at skrive bøger, som han selv ville nyde at læse. De gængse rammer for, hvad en genre skal indeholde, har han ikke meget respekt for, og Håkan Nesser skriver gerne en krimi, hvor detektiven først præsenteres sidst i bogen, som i Barbarotti-kvartetten, eller hopper fra krimier over blandingsromaner til en form for eventyr.

»Det er variation, jeg vil have. Jeg vil have, at hver bog skal være anderledes end de andre, og det gør det kompliceret,« siger han.

Derfor ynder han at blande. Han skriver kronologisk, men vil gerne overraske sig selv undervejs, og derfor drejer han gerne handlingen eller introducerer fremmede elementer for ikke at kede sig.

Anderledes er det med stedet. Det skal være der fra begyndelsen, for ved siden af protagonisterne er stedet næsten en karakter i sig selv. Men ligesom med alt andet i forfatterskabet skal der være variation. Nye bøger kræver nye steder. For nogle år siden fik han lyst til at skrive en bog fra New York, en fra London og en fra Berlin. Børnene var flyttet hjemmefra, og forfatteren havde pludselig muligheden for at være mere mobil. Det betød, at han og hustruen kunne flytte til New York i to år, London i fire, og at han senere kunne tage et par måneder i Berlin for at »ve research til den nyeste bog. For at skrive den bedst mulige bog rykker Håkan Nesser gerne hele sin hverdag til et nyt sted, for at »åbne sindets døre og vinduer« mod verden.

»Bare ved at være i New York indser du, hvor mange forskellige historier du kan skrive fra byen, den her blanding af mennesker og bare størrelsen. Du får så mange indtryk.« Nye steder gør det lettere at skrive nye bøger, fordi verden bliver større, og det bliver muligt at se tingene fra nye perspektiver. Derfor er Håkan Nesser overbevist om, at det er sundt for en forfatter at flytte sig. Ikke bare geografisk, men også i sine bøger.

Skriveprocessen

"Jeg skriver kronologisk fra start til slut, kapitel for kapitel i den rigtige rækkefølge. Det er det eneste jeg har lært i alle disse år - det skal jeg skrive kronologisk, fordi du læser bogen kronologisk. For mig er det virkelig vigtigt."

Fortalt til Moa Linette Lindahl /www.selmastories.se 26.7.2018

Døden er essensen

De rene kriminalhistorier synes han ofte er kedelige, særligt hvis det drejer sig om politifolk, som efterforsker en sag.

»Jeg har skrevet nok af dem og læst for mange nu,« siger han.

Problemet er først og fremmest, at krimien er blevet offer for sin egen succes. Krimier kan være gode, men det kræver, at de fjerner sig fra stereotyperne om et politihold, som snakker med hinanden, mens de drikker sort kaffe og ryger smøger, siger han.

»Alle forsøger at surfe på bølgen af det skandinaviske krimiboom, alle vil være den nye Jussi Adler-Olsen, Jo Nesbø eller Stieg Larsson, og jeg synes, det er dumt, men det er sådan, det fungerer. Det er marketing og økonomi, og man prøver hele tiden at finde et nyt hit.« Mest af alt synes han, det er ærgerligt, at der publiceres så store mængder, for nogle af bøgerne er gode nok, men inflationen skader genrens kvalitet.

»Måske trænger genren til at blive glemt. Glemt - og så genopfundet!«

Som historiefortæller har han dog en forkærlighed for essensen af den gode krimi, uanset at hans mæthedsgrænse er nået. De eksistentielle spørgsmål opstår nemlig automatisk, fordi nogen er død, og vi tvinges til at undersøge detaljerne i deres liv, og hvorfor de måtte dø.

»I dødens spejl kan vi se vores liv tydeligere, så døden er til stede i alle gode romaner, der handler om den menneskelige tilstand.«.

Skriver i hånden

Nesser skriver alle sine romaner i hånden. Han skriver på en stor blok, hvor han på højre side skriver teksten løbende, og til venstre skriver han ideer og noter, der dukker op undervejs. Når et kapitel er skrevet, skriver han det på computeren og skriver derefter på et nyt kapitel i hånden. Enkelte kapitler skriver han direkte på computeren.

Fortalt til Moa Linette Lindahl /www.selmastories.se 26.7.2018

Manfred Mann

På Manfred Manns cd *Lone Arranger* læser Håkan Nesser sit digt *Insect*.

Læs hele interviewet her: https://www.information.dk/kultur/2016/03/fortaellingens-flyttemand

Andre udgivelser

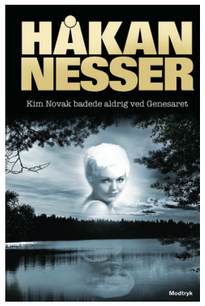

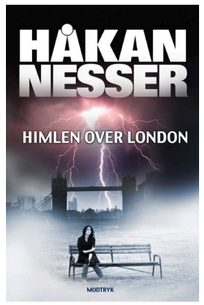

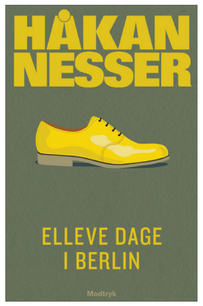

Foto: Simon Klein-Knudsen

Dorthe Nors

Trods rigtig gode anmeldelser, solgte Dorthe Nors ingen bøger i Danmark. Så fik hun et tip om at sende noveller til litterære tidsskrifter i USA. I 2013 blev novellen *Hejren* antaget og publiceret i The New Yorker. Det er første gang en dansk forfatter har fået antaget en novelle i magasinet. Sidenhen har Dorthe Nors fået antaget yderligere to noveller. "The New Yorker" er et magasin med stor gennemslagskraft, når man vil ud på det internationale bogmarked. Det betød at Dorthe Nors blev kendt i USA, før hun fik sit gennembrud i Danmark.

Fortæller fra barnsben

Dorthe Nors (1970) er opvokset i et landsogn nordvest for Herning. Allerede som barn yndede hun at fortælle historier, og hun havde en klar fornemmelse af, at hun skulle være forfatter, også mens hun gik på Aarhus Universitet. I 1999 blev hun cand. mag. i nordisk litteratur og kunsthistorie, og herefter gik hun i gang med at skrive. To år senere udkom kærlighedsromanen *Soul*, som var det første manuskript, hun sendte til et forlag. Debuten begejstrede anmelderne og blev de følgende år fulgt op af romanerne *Stormesteren* i 2003 og *Ann Lie* i 2005.

Bragede igennem med Kantslag

I 2008 udkom novellesamlingen *Kantslag*, som indeholder 15 korte noveller, som især handler om forhold mellem kønnene og mellem barn og voksen. Ofte karakteriseret ved at indeholde noget usagt, der ligger og lurer mellem karaktererne og mellem linjerne. Hun blev kontaktet af herboende, britiskfødte Martin Aitken, der pegede på mulighederne for at få novellerne udgivet udenlandske magasiner. Aitken tilbød at oversætte nogle af hendes noveller. Flere af novellerne blev herefter løbende udgivet i amerikanske magasiner, hvilket betød, at det prestigefyldte forlag Graywolf Press antog *Kantslag* til udgivelse. Modtagelsen var overvældende i alt fra The New York Times, over Oprah (Winfrey) til The Chicago Tribune. *Kantslag* blev i Publishers Weekly udpeget som et af de 100 bedste fiktionsværker i USA i 2014.

Siden udkom kortromanen *Dage* og *Minna Mangler Et Øvelokale*, som udelukkende er skrevet i hovedsætninger. I 2016 udkom *Spejl, skulder, blink* og senest novellesamlingen *Kort over Canada*.

At drive med strømmen

Dorthe Nors' forfatterskab beskæftiger sig med eksistentielle temaer som kærlighed, grusomhed, ensomhed, isolation, sorg og mennesker, som driver med strømme, som de ikke selv kan styre. Et gennemgående tema er menneskers udvikling væk fra deres smertefulde fortid gennem nye relationer. Land kontra by er ligeledes et tema i forfatterskabet. Og også i Nors' eget liv. I 2006 flyttede Dorthe Nors til København, men hun faldt dog aldrig rigtig til i København og byens litterære miljø, og i 2014 valgte hun at slå sig ned i Vestjylland.

Udover at skrive, oversætter Dorthe Nors fra svensk og norsk til dansk og har blandt andet oversat Helene Tursten og Ann Syréhn Tomaševic.

Priser og legater

Dorthe Nors modtog i 2010 Midtvestjysk kulturpris, New Letters Reader's Award (USA), Honorable mention, Pushcart Prize, best of the small presses (USA), Statens Kunstfonds treårige arbejdslegat i 2011 samt Per Olov Enquist prisen i 2014. I 2017 var hun med romanen *Spejl, skulder, blink* nomineret til The Man Booker International. I 2018 tildeltes Dorthe Nors Leo Estvads Hæderslegat samt Axel og Magda Fuhrs Hæderslegat.

Torsdag
19.
september
09:35

A.P. Møller Skolen | Entré: € 7,-

Fredag
20.
september
17:00

Sammen med Jón Kalman Stefánsson. Interview ved Ivy York Möller-Christensen, professor på Europa-Universität Flensburg, hvor hun undervier i dansk litteratur.

Flensborg Bibliotek | Entré: €15,- inkl musik & suppe

De seneste udgivelser

Kort over Canada. Noveller

Gyldendal, 2018

14 noveller med temaer som kærlighed, vold, omsorg og ensomhed, og som altid krydser humoren det grumme. Om mennesker — sammen og hver for sig, men aldrig rigtig forventningsafstemte. En kvindelig forfatter logerer i betænkelig nærhed af sin tidligere elskers mor. En mand må konstatere, at der er sket en slags dobbeltbooking, så han ikke skal i seng med Anja, men med til hendes mosters fødselsdag. I Dorthe Nors' noveller er der både kaffe og kage, spejdere og sødt duftende blomster. Men man skal ikke lade sig narre. Aldrig har hun været sortere.

Spejl, skulder, blink

Gyldendal, 2016

Sonja bøjer nakken på Folkes køreskole på Frederiksberg. Hun er gammel ved siden af medkursisterne, et par årtier faktisk, og må i øvrigt skjule sin positionssvimmelhed for ikke at blive diskvalificeret i den udmattende kamp for at få kørekortet. Men det er vigtigt, at hun får det kort. For Sonja føler sig fremmed — over for kørelæreren, veninden, søsteren og Københavns "ensrettede mangfoldighed". Hun er ensom og kan ikke skifte gear i bilen eller i livet.

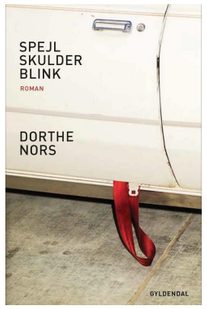

Anmelderne om Kort over Canada og Spejl, skulder, blink

> Jeg må tilstå, at jeg ikke har læst noget af Dorthe Nors før. Så det er svært at vide, om jeg bare er under påvirkning fra Oprah, når jeg synes, at " Spejl, skulder, blink" er en fremragende lille roman. Den kan virke meget dansk, hverdagslig og uprætentiøs, og den tematiserer på sin egen måde disse års store skel mellem København og den danske provins. Så jeg føler slet ikke, at jeg gnider skuldre med redaktøren på The New Yorker, når jeg læser den. Men ofte i litteraturen er det lokale jo kongevejen til det globale.
> Vi følger Sonja på køreskolen, hos massøren, med forskellige veninder, i sine forgæves kontaktforsøg til søster Kate, i de enlige fredfyldte stunder, hvor hun hviler sig på Vestre Kirkegård blandt de henfarne socialdemokratiske statsministre. Og samtidig får vi også så meget andet: Satiriske præcisionsbomber mod det moderne liv, dybdepsykologiske snapshots af personers inderste natur, skæve aforismer og tragikomiske selvkarakteristikker. Man får lyst til at citere og citere og citere, men en anmeldelse skal jo også have en ende, så lad os bare sige, at det er med romanen som med massøren Ellen: "Mere siger hun ikke, men Sonja har længe vidst, at der var noget, Ellen ikke ville ud med, noget ekstramateriale." Eller med den faderlige Folke: "Skal han så give mig et knus, hver gang vi skal ud at køre? tænker Sonja. Skal man absolut have mere, end man betaler for i alle butikker?" Yep, Sonja, og det får man også med denne roman om dig.

Nils Gunder Hansen | 30.01.2016 | Kristeligt Dagblad

> Sonja er en stille eksistens, ja, men som bekendt handler god litteratur ofte om det upåfaldende, det almindelige, og Dorthe Nors' greb om fortællingen er mesterlig. Også i de tilbageblik på Sonjas ungdom i provinsen, der står som fine poetiske indskud, på én gang symbolmættede og konkrete: »Der går en sti i kornet. Kornet når højt over hovedet, det er rug. Nogle strå har lagt sig ind over stien. Den er hemmelig og startede som et sprøjtespor.

Søren Kassebeer | 05.02.2016 | Berlingske

> Dorthe Nors' sprog er let og ligetil, og det kan mærkes, at der er tænkt over hvert et ord og sætning, hvilket gør det til en udsøgt fornøjelse at læse.

Line Hoffgaard | Litteratursiden.dk

> Underspillet, præcis, morsom og indimellem ædende ond novellesamling om vi ufuldkomne mennesker, vore længsler og vore mærkværdige relationer til hinanden. For alle - ung som gammel, mand som kvinde
> Her er dansk novellekunst når det er bedst. En perlerække af noveller med den kulsorte perle "Ad små asfalterede stier "som denne lektørs favorit. Tilsyneladende hverdagshistorier men med nordic noir twist. Ganske enkelt verdensklasse

Heidi Mørch | Lektør. DBC

Frygten er dét, man skal være bange for

Uddrag af interview med Dorthe Nors af journalist Daniel Øhrstrøm.
Gengivet med tilladelse fra Kristeligt Dagblad. Bragt i avisen 18. August 2018.

"Hver situation, jeg oplever, er en potentiel tekst. Og det er blevet værre med årene. Jeg tænker hele tiden over, om der er noget, jeg kan bruge. Måske sidder jeg i et tog og hører en replik, som jeg synes var bizart sagt. Eller måske skriver jeg om noget, jeg selv tumler med. Novellerne er ikke direkte biografiske, men hvis man ikke donerer noget af sig selv i en tekst, dør den."

Samlingens 14 noveller har henholdsvis syv mænd og syv kvinder som fortællere. Og tilsammen handler de meget om mennesker, der står midt i psykologiske forskydninger og ofte føler sig fejlplaceret, fordi de befinder sig på udebane på den ene eller anden måde:

"Jeg tror dybest set, at det er godt at forskyde sig. Hvis man bliver på det samme sted, gør det en blind for ens egen identitet og egne relationer. Når man forskyder sig en lille smule, bliver man måske mere usikker, ensom og famlende i en periode, men man får nok også et klarere blik på det sted, man kom fra, så man også får muligheden for at bestemme sig for, om man vil høre til der, eller om man vil forskyde sig yderligere," siger hun og tilføjer: " Men sandheden er jo også, at man aldrig kan komme tilbage til det sted, man kom fra. Det er allerede i datid."

For nogle år siden flyttede hun fra København til Vestjylland.

"Jeg stod ved en korsvej i mit private liv, så jeg tænkte, at jeg lige så godt kunne tage et stort spring som et lille spring. Jeg har heller aldrig været så bange for korsvejene i mit liv. Jeg tror, at hvis man bliver bange, så har man låst sig fast. Det eneste, man skal være bange for, er frygten. For den kan ødelægge livet for en, så man ikke tør tage chancer. Men man er nødt til at satse livet og geografien en gang imellem. Og jeg er meget glad for mit hus, min have og landskabet.

Og der er venlige og hjælpsomme mennesker derude. Jeg kan enormt godt lide, at der kommer folk og siger, at de kigger efter mit hus, når jeg er væk. Sådan var det ikke i Valby. Men det er fuldstændig umuligt for mig at assimilere mig. Jeg har ingen børn, jeg er ugift, og jeg flakker rundt i verden, så jeg har opgivet håbet om at være assimilerbar," siger hun og smiler, inden hun tilføjer, at der sjældent går mere end 10 dage, før hun føler sig så rastløs, at hun må tage til en større by for at få input og se sine storbyvenner.

For hun har både brug for freden og forstyrrelsen i sit liv, forklarer hun.

"Jeg er meget forskudt i mit eget liv, og jeg veksler mellem at være introvert og ekstrovert, og jeg har brug for begge dele. Hjemme i Vestjylland går jeg meget ned til havet for at samle tankerne, og når jeg er i byen og på farten, går jeg af og til ind i en kirke for at sætte mig. Kirken er et godt sted at sætte sig ind uden at ville noget og uden at vide noget. For i kirken kan man tillade sig at være dum. Der skal man ikke præstere noget. Og jeg synes, at det er en luksus at bruge en time i en kirke på at gøre tavlen blank.

Men jeg tror også, at det kan være vigtigt at flytte sig geografisk, hvis man vil udvikle sig kunstnerisk. For det giver nye sanseindtryk."

Dorthe Nors nyder samtidig også livet for sig selv med masser af tid til at tænke, læse og skrive.

"Alle forfattere er nødt til at acceptere, at ensomhed er en meget stor del af ens job. Det er et ensomt job." Nogle af hendes læsere mener også, at forfatterskabet handler meget om ensomhed, selvom hun selv synes, at det handler om andre ting.

"Isolation fra relationer er en ting, men der findes også en ensomhed, der er et eksistentielt vilkår. Der er jo folk, der vælter rundt i relationer og aldrig er alene, men alligevel føler sig ensomme. Man kan se det på ægtepar, hvor ensomheden nærmest damper ud af dem på grund af manglende kommunikation. Og det skal litteratur også handle om."

Kender du også det selv?

"Ja, jeg synes, at man kan være meget ensom i relationer, hvor man forstiller sig. Det har jeg aldrig været god til. Ingmar Bergman (svensk filminstruktør, red.) sagde vist engang, at den, der har måttet lyve meget, elsker sandheden. Og jeg har selv forsøgt at leve ægte. Men ellers vil jeg sige, at mit privatliv er mit privatliv."

Læs hele interviewet her: www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/forfatter-det-eneste-man-skal-vaere-bange-er-frygten

Andre udgivelser

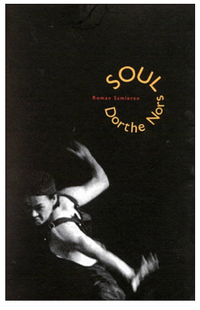

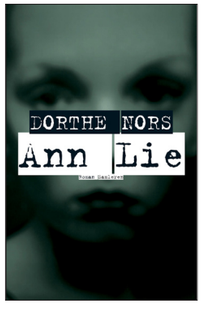

Film

Ternet Ninja

Anders Matthesen fik sin debut som børnebogsforfatter med *Ternet Ninja* i 2016. I december 2018 havde animationsfilmen af samme navn biografpremiere.

Bogen og filmen følger 13-årige Aske, som går i 6. kl. Han bliver mobbet af Glenn, og han er hemmeligt forelsket i Jessica, der går en klasse over ham. Aske har en papfar og en papbror, der ikke vil ham det helt godt, og hos hans mor er der ikke meget hjælp at hente. Hans onkel har en ninjadukke med hjem fra Thailand, og så sker der ting, da dukken viser sig at være levende og er besat af tanken om retfærdighed og vil hævne sig på manden, der ejer den fabrik dukken er lavet på. Aske får hjælp til at løse sine problemer, men skal samtidig hjælpe dukken. Hvad det indebærer, er han ikke helt klar over.

Anders Matthesen er standup-komiker og har desuden lavet filmen *Terkel i knibe* (2004)

I Ternet Ninja optræder flere karakterer fra Terkel i knibe blandt andet Terkel og den fordrukne sømand Stewart Stardust.

Om filmen skrev Louise Kidde Sauntved, Berlingske, 27. december 2018: "Han har publikum i sin hule hånd til sine one-man-shows, han kan skrive, og nu har han også selv instrueret sin roste børnebog »Ternet Ninja« - og søreme om ikke også den er blevet god som film! Anders Matthesen kan nemlig kunsten at være både sjov og skarp, provokerende, men med hjerte, rebelsk, men samtidig bevidst om de fortællinger, han - og alle vi andre - er rundet af."

Torsdag
19.
september
16:00

Tilmelding til Mette Trier Konzack: mtk@dcbib.dk. Bibliotekaren giver en kort introduktion til bog og film før visning.
Fra 12 år. Filmen varer 1 time og 21 minutter.

Flensborg Bibliotek | Fri entré

PROGRAMOVERSIGT

TORSDAG • 5. SEPTEMBER 2019

Udstillingsåbning: Nordisk Kunst Nu	Flensborg Bibliotek	19:00	Udstillingen vises 06.09. – 19.10.2019. Fri entré.

ONSDAG • 18. SEPTEMBER 2019

Håkan Nesser	Haderslev Bibliotek	19:00	Entré: DKK 75,-
Jón Kalman Stefánsson	Biblioteket Sønderborg, Multikulturhuset Sønderborg	19:00	Entré: DKK 50,-

TORSDAG • 19. SEPTEMBER 2019

Dorthe Nors	A. P. Møller Skolen	09:35	Entré: € 7,-
Film: Ternet Ninja	Flensborg Bibliotek	16:00	Fri entré. Tilmelding til Mette Trier Konzack: mtk@dcbib.dk.
Jón Kalman Stefánsson	Aabenraa Bibliotek	19:00	Entré: DKK 50,-
Kim Leine	Deutsche Bücherei Tondern	19:00	Entré: DKK 50,-

FREDAG • 20. SEPTEMBER 2019

Håkan Nesser & Kim Leine	Biblioteket Sønderborg , Multikulturhuset Sønderborg	17:00	Entré: DKK 130,- inkl. let traktement. Køb billet senest onsdag den 18. september.
Litteratur & musik: Dorthe Nors, Jón Kalman Stefánsson & Mette Kathrine: Fornemmelser for årstider i Skandinavien	Flensborg Bibliotek	17:00	Entré: € 15,- inkl. suppe. Tilmelding senest onsdag den 18. september.

LØRDAG • 21. SEPTEMBER 2019

Håkan Nesser & Kim Leine	Flensborg Bibliotek	14:00	Entré: € 10,- inkl. kaffe og kage

Billetsalg via bibliotekernes hjemmesider – Aabenraa, Sønderborg og Haderslev.

På bibliotekerne i Flensborg og Deutsche Bücherei Tondern.

Adresser

A. P. Møller Skolen
Fjordallee 1
D-24837 Schleswig

Deutsche Bücherei Tondern
Popsensgade 6
DK-6270 Tønder
+45 74 72 33 59
www.buecherei.dk

Flensborg Bibliotek
Norderstr. 59
D-24939 Flensburg
+49(0)461 86 97 0
www.dcbib.dk

Haderslev Bibliotek
Bispebroen 3
DK-6100 Haderslev
+ 45 74 34 77 77
www.haderslevbibliotekerne.dk

Multikulturhuset Sønderborg
Nørre Havnegade 15
DK-6400 Sønderborg
+45 88 72 42 00
biblioteket.sonderborg.dk

Aabenraa Bibliotek
Haderslevvej 3
DK-6200 Aabenraa
+45 73 76 80 80
www.aabenraabib.dk

Kolofon

Udgivet af Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig | Juni 2019 | Redaktion: Lene Lund | Oplag: 1.300 | Design & layout: Casper Schack | Tryk: Druckerei Ernst H. Nielsen, Flensborg | Der tages forbehold for eventuelle fejl og programændringer.